

Afdeling Naerdincklant

Jaaroverzicht 2024

Archeologie Gooi en Vechtstreek

Manou Beijne
20-12-2024

Copyright Jaaroverzicht

© 2024 AWN Naerdincklant

Redacteur: Manou Beijne

Het is toegestaan informatie uit het jaaroverzicht over te nemen, mits met bronvermelding.

Contact bestuur AWN Naerdincklant

Oude Amersfoortseweg 140

1212 AJ, Hilversum

Telefoon: 035-7723267

Email: secr.naerdincklant@gmail.com

Foto omslag: Vrijwilligers Naerdincklant aan het werk bij kasteel Nederhorst. Foto: Gert-Wim van der Meent.

Introductie

Afdeling Naerdincklant

AWN Naerdincklant is een vrijwilligersvereniging voor de archeologie. In dit jaaroverzicht leest u meer over de activiteiten van de vereniging in 2024.

Naerdincklant is één van de 24 afdelingen van de landelijke organisatie AWN - Vereniging van Vrijwilligers in de Archeologie. AWN staat voor *Archeologische Werkgemeenschap voor Nederland*. Elke afdeling van de AWN richt zich op de eigen regio. Voor Naerdincklant is dit het gebied tussen de rivieren Vecht en Eem, inclusief het Gooi. De afdeling Naerdincklant bestaat sinds 1952 en is daarmee de oudste afdeling van de AWN.

De leden van de Naerdincklant houden zich bezig met het bevorderen en uitdragen van de regionale archeologie, werken mee aan archeologische onderzoeken en maken zich sterk voor de bescherming van het archeologisch erfgoed. AWN Naerdincklant organiseert ook met enige regelmaat cursussen zoals de Basiscursus Archeologie en thematische cursussen voor leden en relaties.

U vindt meer informatie over AWN Naerdincklant op de website www.awn-archeologie.nl/afdeling/naerdincklant.

U vindt AWN Naerdincklant ook op [Facebook](#).

AWN

De AWN is de landelijke vereniging van vrijwilligers & professionals in de Archeologie. De missie van de AWN is het verrijken van de archeologische kennis en het versterken van het maatschappelijk draagvlak voor archeologie in Nederland.

Lidmaatschap AWN

U kunt lid worden van Naerdincklant door u bij de landelijke vereniging aan te melden via www.awn-archeologie.nl.

- A – Basis-lidmaatschap: voor personen en verenigingen/organisaties/gemeenten/etc. Dit kost € 55,00 per (*kalender*)jaar.
- B – Jongeren-lidmaatschap: geldt voor personen t/m 27 jaar. Na het jaar waarin men 28 wordt, wordt dit lidmaatschap gewijzigd in het basis-lidmaatschap. Dit kost € 30,00 per (*kalender*)jaar.
- C – Co-lidmaatschap: dit kan worden aangevraagd wanneer je de AWN wilt steunen, deel wilt nemen aan de activiteiten, maar niet onze bladen wilt ontvangen. Dit kost € 25,00 per (*kalender*)jaar.

Elk lid kan deelnemen aan alle landelijke en afdelingsactiviteiten van de AWN en is via de AWN verzekerd bij activiteiten/opgravingen. Basis- en jongeren-leden ontvangen onze tijdschriften *Archeologie in Nederland* en *AWN Magazine* viermaal per jaar. Zij ontvangen bij het tweede nummer (eind juni) ook het luxe jaarboek over een archeologisch of geschiedkundig onderwerp.

Bestuur Naerdincklant

Voorzitter

Sander Koopman

Secretaris

positie vacant

Penningmeester

Ton Kok

Algemeen bestuurslid

Marianne van de Weerd

Algemeen bestuurslid

Marja Krukziener

Algemeen bestuurslid (kandidaat)

Gert-Wim van de Meent

Vondstencoördinator

Anton Cruysheer

Redacteur AWN Naerdincklant

Jaaroverzicht

Manou Beijne

Veldwerkcoördinator

Gert-Wim van de Meent

Activiteitencoördinator &

Webmaster

Yankel Kobalowitz

Coordinator ArcheoHotspot

Chris Couturier

Social media redacteur

Miranda Majoor

Jeugdeducatie

Sascia Vos

Contact bestuur AWN Naerdincklant via algemeen mailadres:
secr.naerdincklant@gmail.com

Inhoudsopgave

Voorwoord van de voorzitter	6
Publieksactiviteiten	7
▪ Eerste ArcheoHotspot Gooise Meren	7
▪ Voorjaarsvondstenavond	8
▪ Najaarsvondstenavond	11
▪ Voorjaarslezing: 'Van IJstijd tot Motte'	12
▪ Najaarslezing: 'Hilversum veel meer dan 600 jaar'	13
▪ Workshop: Determineren van aardewerk	14
▪ Vondst van het Jaar	15
▪ Schaapscheerdersfeest Schaapskooi Goois Natuurreservaat	16
Veldwerk	
▪ Veldwerkproject kasteel De Nederhorst	17
▪ Onderzoek Joodse begraafplaats Muiderberg	18
▪ Veldwerkproject Mijdrecht	20
▪ Grafheuvels Lage Vuursche	20
▪ Toevalstreffer: prehistorische aardewerkscherf en vuursteenafslag	21
Onderzoek	
▪ Publicatie Overoude kampen van vierkante gedaante	22
▪ Op zoek naar Naruthi met magnetometrie	23
Nawoord	24

Voorwoord

Voor u ligt het Jaaroverzicht van archeologievereniging AWN Naerdincklant over 2024. Dankzij de inzet van onze nieuwe redacteur Jaaroverzicht is het voor het eerst sinds 2011 weer mogelijk om een integraal overzicht uit te brengen van alles wat AWN Naerdincklant in een jaar tijd omhanden heeft gehad. En dat is niet weinig!

Het afgelopen jaar was namelijk ook het jaar waarin we volop de vruchten konden plukken van de aanstelling van een nieuwe veldwerkcoördinator. Aansprekende projecten waren het gevolg, zoals het zandzeefproject bij Kasteel Nederhorst en het beschrijven van grafzerken op de Joodse begraafplaats bij Muiderberg. Het mooie van zulke projecten is dat wij als vereniging ook veel duidelijker bij andere organisaties op de kaart komen als deskundige samenwerkingspartner.

Het onderzoek naar het oude Naarden (project “Op zoek naar Naruthi”) is in 2024 tot een einde gekomen en de resultaten worden in de eerste helft van 2025 wereldkundig gemaakt. Waar ik als voorzitter ook enorm trots op ben, is de ArcheoHotspot die AWN Naerdincklant uitbaat in het Vestingmuseum. Volgens ingewijden de kleinste van Nederland, maar met verve zoals daar onze bestuurs- en kaderleden enthousiast de archeologie uitdragen. Mede mogelijk gemaakt dankzij de welwillende medewerking van het Vestingmuseum, die hiervoor een plek in het museum beschikbaar hebben gesteld. Dank daarvoor!

En hier past ook een woord van dank aan de Historische Kring Bussum, waarvan wij de verenigingsruimte voor een zeer schappelijk tarief mogen gebruiken. De twee vondstenavonden hebben hun uitwerking ook niet gemist. Allereerst een mooie gelegenheid voor nieuwe leden om wat sfeer op te snuiven, maar ook een laagdrempelige mogelijkheid voor vindsters om hun vondsten te tonen en te laten determineren. Leuke voorbeelden zijn een mesolithisch schrabbertje van het strand van Almere en een raadselachtig mesheft van hertengewei, gevonden langs de oever van het IJsselmeer.

De publieksactiviteiten mogen hier ook niet onvermeld blijven: de voorjaarslezing over kastelen langs de Eem en de najaarslezing over de geologie en archeologie van Hilversum, die veel meer dan 600 jaar terug gaan in de tijd.

Ook was Naerdincklant met een mooie kraam present op het Schaapscheerdersfeest van GNR en is er in de zomer van 2024 een korte workshop gegeven over het determineren van aardewerk.

De website van de vereniging is het afgelopen jaar weer regelmatig voorzien van nieuwe bijdragen over archeologische en cultuurhistorische aspecten van onze regio.

Kortom, de vereniging bruist van activiteit en als voorzitter ben ik daar uitermate trots op. De missie van AWN Naerdincklant leeft volop: het bevorderen en uitdragen van de regionale archeologie. Laten wij de komende jaren daaraan blijven werken met een enthousiaste groep mensen en een plezierige samenwerking.

Namens het bestuur van AWN Naerdincklant,

Drs. Sander Koopman, voorzitter

PUBLIEKSACTIVITEITEN

Eerste ArcheoHotspot Gooise Meren

Hoera! In 2024 werd Nederland weer een ArcheoHotspot rijker: ArcheoHotspot Gooise Meren in het Nederlands Vestingmuseum in Naarden. Een ArcheoHotspot is een plek waar bezoekers archeologie ‘in de vingers krijgen’. De nieuwe ArcheoHotspot Gooise Meren kwam tot stand dankzij het bestuur van Naerdincklant en een aantal actieve leden.

ArcheoHotspots zijn plekken waar bezoekers kennismaken met archeologie. Zo kunnen bezoekers bijvoorbeeld materiaal uit opgravingen sorteren of helpen met puzzelen met scherven.

De vondsten van de ArcheoHotspot Gooise Meren zijn afkomstig van drie verschillende locaties: archeologisch ‘afval’ van het Binnengasthuis in Amsterdam, aardewerkscherven uit een kruipruimte van een woning aan de Naardense Cattenhagestraat, Napoleontische musketkogels uit het strijdgewoel tussen Naarden-Vesting en de lunetten bij de Karnemelksloot in de winter van 1813-1814. Bezoekers kunnen helpen met het sorteren van emmers met vondsten. Het sorteren wordt begeleid door medewerkers van AWN Naerdincklant.

De ArcheoHotspot vindt elk tweede weekend van de maand plaats in het Nederlands Vestingmuseum te Naarden. De Hotspot is geopend van 13:00 tot 16:00 uur. Meer weten? Zie www.vestingmuseum.nl. ArcheoHotspots.nl is een platform van PAN (Portable Antiquities of the Netherlands) en Stichting ArcheoHotspots. Meer weten? Zie: <https://archeohotspots.nl>

Aardewerkscherven ArcheoHotspot Vestingmuseum Naarden.

Voorjaars Vondstenavond

AWN Naerdincklant organiseert twee keer per jaar een vondstenavond. Op deze avonden kunnen mensen een vondst laten beoordelen door deskundigen. Op de voorjaarsvondstenavond van 2024 kwamen Laurie Kuipers en Joost Buitenhof langs met wat moois.

Laurie had in de omgeving van Muiden, Naarden, Muiderberg en Weesp verschillende artefacten gevonden. Het gaat hier om vondsten uit stortmateriaal: grond dat ergens anders vandaan komt en elders is gestort om als bouw materiaal te dienen. Het ligt er aan waar de grond vandaan komt, maar wie goed zoekt, kan wat interessants tegenkomen.

Gevonden tijdens een wandeling op de wallen in Naarden Vesting: Lakenmuntje en muntje van 25 cent uit 1848. Datering: Nieuwe Tijd. Foto: Laurie Kuipers.

Groen geglazuurd aardewerk, fragment vergiet, handvat steelpan. Gevonden langs de oever van het IJsselmeer en Wallenvesting. Datering: Late Middeleeuwen/Nieuwe Tijd. Foto: Laurie Kuipers.

Glaswerk gevonden langs de oever van het IJsselmeer tussen Muiderberg en Muiden. Foto: Laurie Kuipers.

Aardewerk, fragmenten Steengoed, stukje Beardmankruik. Gevonden langs de oever van het IJsselmeer en Wallenvesting. Datering: Late Middeleeuwen/Nieuwe Tijd. Foto: Laurie Kuipers.

Mesheft van hertengewei. gevonden langs de oever van IJsselmeer tussen Muiden en Muiderberg. Foto: Laurie Kuipers.

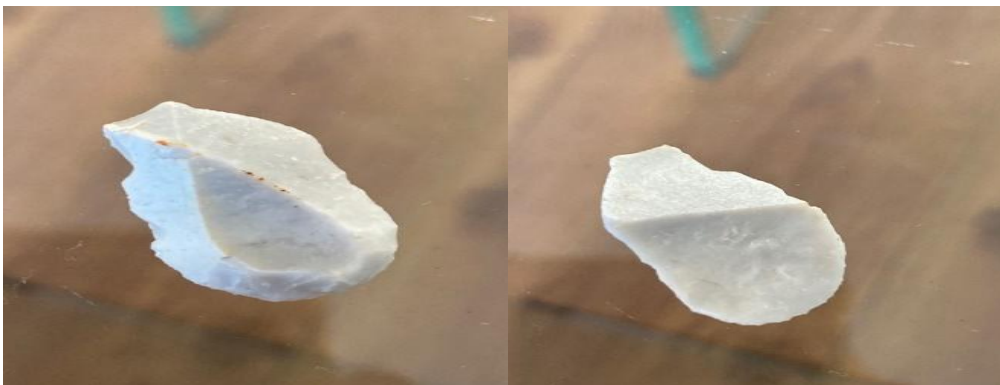

Fossil. Gevonden langs de oever van IJsselmeer tussen Muiderberg en Muiden. Foto: Laurie Kuipers.

Ook werd er op de Vondstenavond een schrabbertje/krabbertje meegenomen voor determinatie. Het werd gevonden op het strand bij Almere. Leuk!

Dit soort werktuigen kwam natuurlijk voor in allerlei vormen en afmetingen in de steentijd (mesolithicum/neolithicum). De werktuigen werden bijvoorbeeld gebruikt voor het bewerken van huiden, hout, been of voedsel. Et cetera.

Almere is ingepolderd gebied ten noorden van het Gooimeer. Stranden in Almere werden gevormd door opgespoten zand uit het Gooimeer. Zo kwamen dus ook oude voorwerpen weer boven water, zoals onderstaand artefact. Het loopvlak lag in het Mesolithicum - een tijdvak dat 12.000 jaar geleden begon – vele meters onder huidige oppervlak, bedekt onder lagen klei.

Schrabbertje gevonden op het strand van Almere. Foto: Joost Buitenhof.

Najaarsvondstenavond

Leden en geïnteresseerden op de vondstenavond Naerdincklant in oktober 2024.

Ook op de vondstenavond in het najaar kwam er wat moois voorbij: vier tinnen lepels. Deze lepels werden ooit gevonden in een Amsterdamse bouwput en bleven in de familie bewaard. De lepels dateren zo van rond 1600 – 1650. Eén van de lepels was voorzien van de inscriptie: London en drie symbolen.

Tinnen lepels uit de 17e eeuw. Vindplaats: Amsterdam. Foto: Manou Beijne.

Ook werd op deze vondstenavond een stukje grofgeribbeld zandsteen meegebracht dat werd gevonden in Drenthe. Onze expert kon ons vertellen dat het ging om versteende zeebodem. Wat ooit los zeebodemzand was met kleine organismen in een vroege periode van de aarde, transformeerde tot keiharde zandsteen. Ooit werd het zandsteen waarschijnlijk meegenomen met gletsjers uit Zuid-Scandinavië. In Zuid-Scandinavië liggen namelijk op veel plekken zandsteenlagen aan het oppervlak.

Op de foto: Een stukje versteende zeebodem. Vindplaats: Drenthe. Foto: Manou Beijne.

Voorjaarslezing 'Van IJstijd tot Motte'

Twee keer per jaar organiseert AWN Naerdincklant een lezing. Jan van der Laan, de stuwende kracht achter de archeologische afdeling van Historische Kring Baerne vertelde in de voorjaarslezing 2024 'Van IJstijd tot Motte' over het ontstaan van bewoonbare rivierduinen langs de rivier de Eem en kasteel 'Huis ter Eem.

De Saale-ijstijd (180.000 - 130.000 jaar geleden) en de Weichsel-ijstijd (116.000 - 10.500 jaar geleden) waren van grote invloed op de vorming van de Gelderse Vallei en het huidige Eemland. In 1170 werd met de Allerheiligenvloed een groot veengebied tussen Stavoren en Hoorn weggespoeld. De waterspiegel daalde.

Op een doorwaadbare strategische plek aan de Eem liet in 1347 de Utrechtse bisschop een kasteel bouwen: een verdedigingsmaatregel. Geen overbodige luxe. Eemland lag tussen de territoria van de Hollandse graven en de Gelderse hertogen in. Die beide landsheren lieten regelmatig een begerig oog vallen op het bisschoppelijk bezit. De bisschop van Utrecht bepaalde het doen en laten van de bewoners in de wijde omtrek. Geen wonder dat het kasteel vaak het middelpunt van geschillen is geweest.

*Op de foto: Jan van der Laan aan het woord tijdens de voorjaarslezing 2024.
Foto: Manou Beijne.*

Najaarslezing: ‘Hilversum veel meer dan 600 jaar’

In 2024 viert Hilversum het 600-jarig bestaan. Een archiefstuk uit het jaar 1424 vermeldt dat Hilversum werd gescheiden van Laren. Hilversum werd hiermee dus officieel zelfstandig. Hoera! Archeologisch en geologisch gezien halen we voor dit jaartal natuurlijk onze neus op. Maar wat was er dan vóór die 600 jaar?

De lezing in het najaar werd gehouden door Sander Koopman: ‘Hilversum veel meer dan 600 jaar’.

Het landschap rondom Hilversum is vooral ontstaan in de voorlaatste en de laatste ijstijd en vormt al sinds duizenden jaren een aantrekkelijke plek voor mensen om zich te vestigen. Van vrijwel elke periode van prehistorie tot en met nieuwe tijd zijn in het Gooise landschap sporen gevonden of vondsten gedaan. Bijzonder.

In de lezing nam Sander ons mee in de ontstaanswijze van het Hilversumse landschap en de sporen en voorwerpen die de mens daar al sinds de verre prehistorie achterliet.

Op de foto: Sander Koopman (links) aan het woord tijdens de lezing 'Hilversum veel meer dan 600 jaar'. Foto: Manou Beijne

Workshop: Determineren van aardewerk

Casper Langendorff, lid van Naerdincklant en student archeologie aan de Hogeschool Saxion kreeg de vraag of hij niet voor een groepje medeleden een workshop 'determineren van aardewerk' wilde geven. En dat zag hij wel zitten. Eind augustus was het zover. Interessant allemaal!

Casper vertelde dat aardewerk als gebruiksgoed al duizenden jaren wordt gemaakt, gebruikt (en eventueel) verkocht en verhandeld, en een flinke ontwikkeling doormaakte.

Om aardwerk(scherven) binnen een bepaalde periode te kunnen plaatsen en de herkomst en het type/stijl te achterhalen, zoek je antwoorden op de volgende vragen:

- Is het gedraaid of handgevormd aardewerk? Het gedraaide aardewerk is te herkennen aan de draairingen en aan het baksel wat meestal harder is dan het baksel van het handgevormd aardewerk.
- Wat zijn de morfologische kenmerken: vorm, grootte, decoratie?
- Wat kun je zeggen over het type klei, de magering, ruw/glad, de afwerking en de bakmethode?

Randen van vroegmiddeleeuwse aardewerk worden apart bekeken en gedetermineerd. Op basis van archeologische onderzoeken zijn er standaardreeksen gemaakt met verschillende soorten aardewerk. Aan de hand van deze reeksen kunnen de randvormen goed gedateerd worden.

Op de foto: Casper (links) legt uit hoe je aardewerkscherven kunt determineren.
Foto: Manou Beijne

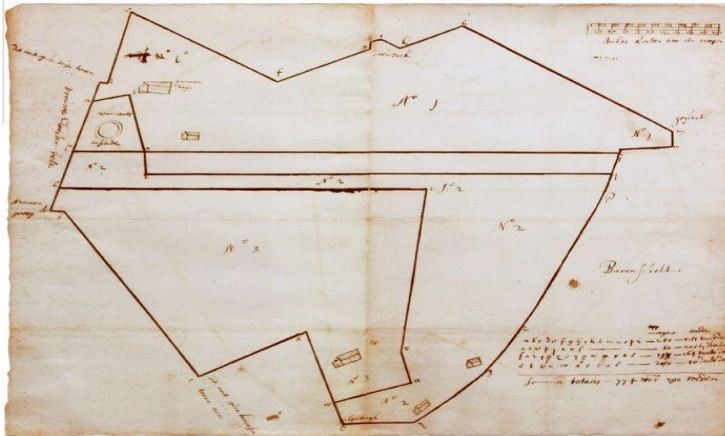
Op de foto: Aan de slag met sorteren en determineren van aardewerk tijdens de workshop. Foto: Manou Beijne.

Vondst van het Jaar

Op de algemene ledenvergadering van Naerdincklant werd de kaart van De Vuursche gedoopt tot 'Vondst van het Jaar 2023'

De kaart van de verdeling van De Vuursche uit 1625 - 1629 werd jarenlang zorgvuldig bewaard door Rein Berends van Staatsbosbeheer.

Lid AWN Naerdincklant Yankel Kobalowitz ging in een korte lezing in op de archeologische relevantie van deze kaart, waarvan diverse grenslijnen nog altijd als wallen in het terrein te herkennen zijn.

De kaart van de verdeling van De Vuursche.

Schaapscheerdersfeest Schaapskooi Goois Natuurreservaat

Op zaterdag 1 juni was het jaarlijkse Schaapscheerdersfeest in en rond de schaapskooi op de prachtige Blaricummerheide in Blaricum. En daar stond ook AWN Naerdincklant!

De schapen worden één keer per jaar geschoren op ambachtelijke wijze. Op het terrein bij de schaapskooi is altijd een gezellige markt met kramen en foodtrucks. Er worden demonstraties gegeven en er zijn leuke activiteiten voor kinderen.

De stand van AWN Naerdincklant op het Schaapscheerdersfeest 2024 in Blaricum. Foto: Manou Beijne.

VELDWERK

Veldwerkproject kasteel De Nederhorst

Stadsherstel Amsterdam koopt, restaureert en onderhoudt karakteristieke panden in Amsterdam en omgeving. Eén van de lopende projecten is de restauratie en verbouwing van kasteel De Nederhorst te Nederhorst den Berg. Leden van Naerdincklant konden meewerken.

Kasteel de Nederhorst had een strategische ligging halverwege de Vecht tussen Holland (Muiden) en het Sticht (Utrecht) en lag langs water dat in directe verbinding stond met de Vecht. De oudst bekende vermelding van een kasteel op deze locatie is van 1301, maar niet uit te sluiten is dat het kasteel voorgangers heeft gekend. Onder Kasteel Nederhorst den Berg werd het fundament van een oudere bebouwing uit de dertiende- en veertiende-eeuw gevonden.

Leden van Naerdincklant kregen in de zomer de gelegenheid om mee te werken. Twintig leden hebben zo'n vijftig dagdelen meegewerkt. Uit een grote ruimte (een keuken) groeven zij circa 20.000 liter grond af. Vervolgens werd deze grond liter voor liter gezeefd. Er zijn tientallen vondsten gedaan: metaal, bouw materiaal, steengoed, pijpjes, aardewerk, bot et cetera. Alle vondsten zijn schoongemaakt en worden in de toekomst door de vrijwilligers geselecteerd en gedetermineerd. In november en december werden de eerste determinatiemiddagen en -avonden georganiseerd.

Tijdens de Nationale Archeologiedagen werden er door Naerdincklant rondleidingen en zeefdemonstraties gegeven.

De vondsten uit het zand van het kasteel blijven eigendom van Stadsherstel en worden mogelijk in een later stadium geëxposeerd.

Meer informatie? Zie: www.stadsherstel.nl/kasteel

*Op de foto's: Vrijwilligers aan het werk bij kasteel de Nederhorst.
Foto's Gert-Wim van der Meent*

Onderzoek Joodse begraafplaats Muiderberg

AWN Naerdincklant werd benaderd door de stichting het Stenen Archief of vrijwilligers wilden assisteren bij het project Joodse begraafplaats Muiderberg. En dat wilden zij wel.

De Joodse begraafplaats Muiderberg is de grootste Hoogduitse-Joodse begraafplaats in Nederland. In 1642 werden hier voor het eerst overledenen begraven.. Het oudste gedeelte is in de loop der eeuwen - en vooral sinds de Tweede Wereldoorlog - ernstig in verval geraakt.

Door vrijwilligers werd onderzocht of er (nog) grafstenen onder een laag grond aanwezig zijn. Dit gebeurde door voorzichtig te prikken. Indien een grafsteen wordt

aangeprikt, dan werd deze vrijgemaakt en schoongemaakt. De gegevens op de grafsteen werden gefotografeerd, genoteerd, opgeslagen en beschikbaar gemaakt voor verder onderzoek.

Meer weten? Zie www.hetstenenarchief.nl

Op de foto: Vrijwilligers aan het werk op de Joodse begraafplaats Muiderberg. Foto: Gert-Wim van der Meent.

Veldwerkproject Mijdrecht

Op uitnodiging van AWN Amsterdam (Paul Hoogers) deden enkele leden onderzoek naar de fundering van een oude boerderij in het centrum van Mijdrecht.

Grafheuvels Lage Vuursche

Op uitnodiging van de Historische Kring Baerne werkten enkele leden mee aan het onderhoud van grafheuvels.

Toevalstreffer: prehistorische aardewerkscherf en vuursteenafslag

Op de Hilversumse Hoorneboegse heide werden al wandelend langs de rand van een pad toevalstreffers gedaan: een stuk prehistorische aardewerk én een vuursteenafslagje.

Het stuk aardewerk is vermoedelijk een wandscherf van een urn of pot. Het is versierd met indrukken en gemagerd met granietgruis. De lengte is 6 cm, dikte 1,3 cm. En nóg een vondst: Op zo'n twee meter afstand van de vindplaats van de prehistorische aardewerkscherf werd een grijze vuursteenafslag gevonden. De lengte is 2,5 cm, dikte 1,7 cm.

Links: Prehistorisch aardewerkscherf. Gevonden op de Hoorneboegse heide. Foto: Manou Beijne.

Rechts: Vuursteenafslagje. Gevonden op de Hoorneboegse heide. Foto: Manou Beijne.

ONDERZOEK

Publicatie Overoude kampen van vierkante gedaante

Op de heide tussen Bussum, Laren en Hilversum liggen vier vierkante of ruitvormige omwallingen van ongeveer 90 bij 90 meter. Deze omwallingen of ‘kampjes’ stelden archeologen voor een raadsel. Wat zijn het precies, wanneer zijn ze aangelegd en waarvoor? In Nederland en zelfs in heel Europa zijn dit soort kampjes verder niet bekend.

Monsters uit de wal en greppel wijzen uit dat de kampjes in de late vijftiende of de zestiende eeuw zijn aangelegd. De greppel is in het begin van de zestiende eeuw opgevuld met sediment. Dit betekent dat de omwalling maximaal twee eeuwen heeft kunnen functioneren. In en rond de omwalling werden munitieresten, munten en kledingaccessoires gevonden uit de twintigste eeuw. Deze vondsten wijzen op het latere gebruik van het terrein als onderdeel van een groot militair oefenterrein.

Waar het kampje primair voor heeft gediend blijft onduidelijk. Waren de kampjes misschien onderdeel van een tijdelijk militair kamp, aangelegd door Spaanse legertroepen? De datering sluit een gebruik voor militaire doelen of als schapenkamp niet uit. Voor beide mogelijkheden zijn argumenten voor en tegen. Dit deel van het mysterie blijft vooralsnog onopgelost.

De bevindingen bieden in ieder geval een nieuw perspectief op de complexe geschiedenis van het Gooi. Speculaties over een eventuele Romeinse herkomst kunnen - in ieder geval voor dit kamp - definitief worden verworpen. Het exacte nut en gebruiksdoel van de kampjes blijft helaas onduidelijk.

In 2022 werkten vrijwilligers in de archeologie van de Archeologische Werkgemeenschap Nederland (AWN) Naerdincklant mee aan het onderzoek van één van ‘kampjes’ op de Westerheide bij Laren.

De publicatie lezen? Zoek op de website van www.cultureelerfgoed.nl bij publicaties naar:

“Overoude kampen van vierkante gedaante. Onderzoek naar de aard en datering van het eerste Larense kamp op de Westerheide bij Laren.”

Rapportage Archeologische Monumentenzorg (RAM) 284

Auteurs: J. van Doesburg, J.W. de Kort, I. Roorda, O. Brinkkemper, J. Choi, B. van Os en J. Wallinga

Redactie: J. van Doesburg, J.W. de Kort en I. Roorda

© Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Amersfoort, 2024

Op zoek naar Naruthi met magnetometrie

Waar ligt het vroegere Naruthi, de voorloper van Naarden? Het voorstel van AWN Naerdincklant is nu om dat met behulp magnetometrie te onderzoeken.

Het huidige Naarden kende tot 1351 een voorloper: Naruthi. Naruthi werd verwoest in 1351 verwoest tijdens de Hoekse en Kabeljauwse twisten. De Zuiderzee rukte op. Waar het verdwenen Naruthi precies heeft gelegen, valt op basis van de historische bronnen niet meer te bepalen. Wel is er een idee van de locatie: ergens in het huidige Gooimeer. Tja, maar waar precies? Als de locatie van het voorloper van Naarden nauwkeurig bekend is, kan de site beter worden beschermd.

Het gebied waar het 'Oude Naarden' heel waarschijnlijk heeft gelegen, is onderzocht met een archeologische verkenning onder water. Er werd maar weinig gevonden. Hoe kunnen we dit verklaren? Lagen de resten er wel, maar zijn die in de loop der eeuwen verdwenen of bedolven of moet er ergens anders worden gezocht. Magnetometrie is een techniek waarbij in de bodem verschillen in magnetische velden wordt gemeten. Die verschillen kunnen wijzen op bijvoorbeeld opvullingen en graafsporen in de grond.

Nawoord

Onze vereniging AWN Naerdincklant sluit hierbij een mooi jaar af met ontdekkingen, ontmoetingen en veldwerk. Ook kijken we terug op een succesvolle samenwerking met onze buurafdelingen AWN Amsterdam en AWN Utrecht. Dat alles smaakt naar meer en wij hopen de uitgezette koers in 2025 door te kunnen zetten met een aantrekkelijk veldwerkprogramma voor de leden en leerzame publieksactiviteiten.
